TÒA ÁN NHÂN DÂN **HUYỆN M'ĐRẮK** TỈNH ĐẮK LẮK	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 02/2025/QĐST-VDS	*M'Đrắk, ngày 18 tháng 6 năm 2025*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v: Yêu cầu tuyên bố một người bị mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN M'ĐRẮK, TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Vũ Thị Hải.

Thư ký phiên họp: Bà Võ Linh Nguyên - Thư ký Tòa án nhân dân huyện M'Đrắk.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện M'Đrắk tham gia phiên họp: Ông Phan Bá Quang – Kiểm sát viên.

Ngày 18 tháng 6 năm 2025, tại Hội trường Tòa án nhân dân huyện M'Đrắk, tỉnh Đắk Lắk mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 49/2025/TLST–VDS ngày 12 tháng 05 năm 2025 về việc "*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*" theo Quyết định mở phiên họp số: 114/2025/QĐST-VDS ngày 09/6/2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà Bùi Thị H, sinh năm 1989. Địa chỉ: Thôn 1, xã E, huyện M, tỉnh Đắk Lắk. (Vắng mặt – có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt)

- *Người bị yêu cầu:* Cháu Nguyễn Hoàng Y, sinh ngày 15/01/2016. Địa chỉ: Thôn 1, xã E, huyện M, tỉnh Đắk Lắk. (Vắng mặt)

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

** Theo đơn yêu cầu, bản tự khai, bà Bùi Thị Hiệu trình bày:*

Cháu Nguyễn Hoàng Y, sinh ngày 15/01/2016, cư trú tại: Thôn 1, xã E, huyện M, tỉnh Đắk Lắk. Cháu Y là con ruột của bà Bùi Thị H và ông Nguyễn Tiềm Đức T (Ông T chết năm 2023). Cháu Y bị khuyết tật bẩm sinh – bại não, không tự sinh hoạt được phải nằm một chỗ từ khi sinh ra đời. Hiện nay cháu Y đang sinh sống cùng bà Bùi Thị H tại thôn 1, xã E, huyện M. Theo giấy xác nhận khuyết tật của Ủy ban nhân dân xã Cư Prao số 0500/6665224415/0038 cấp ngày 05/09/2021 thì cháu Y bị dạng khuyết tật: Vận động, thần kinh, tâm thần, trí tuệ với mức độ khuyết tật dạng nặng. Bà H yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố cháu Nguyễn Hoàng Y mất năng lực

hành vi dân sự đồng thời chỉ định bà Bùi Thị H mẹ cháu Y là người đại diện theo pháp luật để bà H thay mặt cháu Y xác lập, thực hiện các giao dịch dân sự, quản lý tài sản theo quy định của pháp luật.

** Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát phát biểu ý kiến:*

Về thủ tục tố tụng: Tòa án nhân dân huyện M'Đrắk thụ lý vụ việc "Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" theo yêu cầu của bà Bùi Thị H là đúng thẩm quyền, quy định tại Điều 27, Điều 35, Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự (BLTTDS); xác định đúng người tham gia tố tụng theo Điều 68 BLTTDS. Tòa án đã tiến hành đầy đủ các hoạt động tố tụng trong giai đoạn chuẩn bị xét đơn yêu cầu theo quy định tại Điều 377 BLTTDS.

Về nội dung: Căn cứ vào các tài liệu chứng cứ trong hồ sơ, nhận thấy yêu cầu của bà Bùi Thị H là có cơ sở chấp nhận. Đề nghị Tòa án nhân dân huyện M'Đrắk áp dụng các Điều 376, 378, 369 và Điều 370 BLTTDS, Điều 22 Bộ luật Dân sự, chấp nhận yêu cầu của bà Bùi Thị H, tuyên bố cháu Nguyễn Hoàng Y mất năng lực hành vi dân sự. Giao cháu Nguyễn Hoàng Y cho bà Bùi Thị H giám hộ.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện M'Đrắk, tỉnh Đắk Lắk nhận định:

[1] Về tố tụng: Người bị yêu cầu là cháu Nguyễn Hoàng Y cư trú tại Thôn 1, xã Ea H'Mlay, huyện M'Đrắk, tỉnh Đắk Lắk. Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm b khoản 2 Điều 39, Điều 361 BLTTDS, yêu cầu của bà Bùi Thị H thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện M'Đrắk.

[2] Về nội dung: Kết quả xác minh tại địa phương, lời khai của người làm chứng và thông tin do bà H cung cấp thì cháu Nguyễn Hoàng Y bị bại não bẩm sinh, không tự sinh hoạt và không nhận thức làm chủ được hành vi.

Bà Bùi Thị H yêu cầu Tòa án nhân dân huyện M'Đrắk, tỉnh Đắk Lắk trưng cầu giám định sức khỏe, bệnh tật và năng lực hành vi dân sự đối với cháu Nguyễn Hoàng Y. Để có cơ sở giải quyết việc dân sự ngày 26/5/2025, Toà án nhân dân huyện M'Đrắk đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 102/2025/QĐ-TA ngày 26/5/2025 trưng cầu Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên tiến hành giám định sức khỏe, bệnh tật và năng lực hành vi dân sự của cháu Nguyễn Hoàng Y.

Theo Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 118/KLGĐ ngày 04/06/2025 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên:

- Về y học: Hiện tại đương sự bị bệnh: Chậm phát triển tâm thần trầm trọng; Liệt tứ chi (Theo bảng phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10-ICD10, có mã bệnh F73/G80.0

- Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Hiện tại đương sự mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự năm 2015 quy định:

"*Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần.*"

Căn cứ các tài liệu, chứng cứ nêu trên, xét thấy việc bà Bùi Thị Hiệu yêu cầu tuyên bố cháu Nguyễn Hoàng Y mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, phù hợp theo quy định tại khoản 1 Điều 22 của Bộ luật Dân sự nên cần chấp nhận.

Bà Bùi Thị Hiệu là mẹ của cháu Yến, có đầy đủ năng lực hành vi dân sự. Cần giao cháu Nguyễn Hoàng Y cho bà Bùi Thị H giám hộ.

[3] Về chi phí giám định: Bà Bùi Thị H đã nộp trực tiếp cho Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên nên Tòa án không đặt ra xem xét giải quyết.

[4] Về lệ phí: Bà Bùi Thị H thuộc hộ nghèo và có đơn xin miễn giảm lệ phí nên được miễn toàn bộ lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH

- Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, Điều 149, Điều 370, Điều 371, Điều 372 và Điều 376, Điều 378 của Bộ luật tố tụng dân sự;

- Căn cứ khoản 1 Điều 22 của Bộ luật dân sự;

- Căn cứ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà Bùi Thị Hiệu, tuyên bố: Cháu Nguyễn Hoàng Y, sinh ngày 15/01/2016, nơi cư trú Thôn 1, xã E, huyện M, tỉnh Đắk Lắk mất năng lực hành vi dân sự. Giao cháu Nguyễn Hoàng Y cho bà Bùi Thị H giám hộ.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Bùi Thị H thuộc hộ nghèo và có đơn xin miễn giảm lệ phí nên được miễn toàn bộ lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

- Người yêu cầu vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định giải quyết việc dân sự được thông báo, niêm yết.

- Viện kiểm sát cùng cấp được quyền kháng nghị trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nơi nhận:
- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- CCTHADS huyện M'Đrắk
- VKSND huyện M'Đrắk;
- UBND xã Ea H'Mlay;
- Đương sự;
- Lưu HS vụ việc, VT.

Vũ Thị Hải